

Vienos šeimos liudijimas

P. Vaidilė Š.

Šeimos iššūkiai

šių dienų visuomenėje

Poliklinika buvo sausakimša. Visur – apie drabužių kabyklą, koridoriuje pastatytą geriamojo vandens aparatą, staliuką ir kėdes, laukiamajame – šmirinėjo mažieji pacientai. Mūsų dvynės dukrytės vis labiau kaito ir nerimavo. „Šumskaitės!“, – pagaliau pasigirdo įsakmus seselės balsas, taigi sulaukėm. Ši pusamžė medicinos sesuo čia buvo svarbiausia tvarkytoja: ji rikiavo pacientus, suieškodavo ir užpildydavo jų dokumentus, mažylius pasverdavo, pamatuodavo jų ūgį, krūtinės bei galvos apimtį ir tik tuomet perduodavo gydytojai. Įėjus į kabinetą storoji seselė meiliai nužvelgė mažyles, o aš ėmiau vieną nurenkinėti. Tuoj pasigirdo jos susirūpinimas: „Oi, sunku, juk dvi iš karto!“ „Mama, jūs labai liesa, – tarė žvilgtelėjusi į mane. – Tai jūsų pirmagimės?“ „Ne, mes turime keturis vaikus“, – atsakiau. „Tai jau užteks, tėveli, girdi – užteks!“ – pasakė storoji mūsų patarėja, atsikususi į vyrą. „Kodėl jūs tai sakote man?“ – pasiteiravo mano vyras. „O ką, ne jūs – tėvas?“ – „Žinoma, kad aš“, – nustebo jis. „Tai ir sakau, kad užteks“, – atkirto seselė. „Betgi ne aš gyvybę daliju ir ne nuo manęs priklauso kiek mes turėsime vaikų...“, – susinervinęs pradėjo aiškinti vyras, norėdamas pasakyti, kad gyvybę duoda Dievas. „Ai, tik nereiki-

kia man tų pasakų“, – numojo ranka seselė, – „Aš pati iš septynių vaikų šeimos ir žinau kaip ten būna...“

Taigi šių dienų pasaulis teikia labai daug „užuojautos“ šeimai, kai ji mėgina gyventi ir veikti krikščioniškomis vertybėmis. Ir vėl buvau apgailėta, jog esu daugiavaikė motina. Žinoma, auginti daug vaikų, nemeuoti ir visuomet atsakingai elgtis darbe, sąžiningai mokėti mokesčius, auklėti vaikus būti jautriais kitiems – nėra paprasta ir labai nepopuliaru. Štai grįžta mūsų dešimtmetis sūnus iš mokyklos ir pareiškia: „Jūs blogi tėvai! Visi vaikai turi mobiliuosius telefonus, gali žaisti kompiuteriu kiek nori, pagaliau gali žaisti mašinų lenktynės su valdymo pultu! O aš nieko negaliu!“ Jo akys buvo pilnos ašarų, išraudęs ir nusiminęs jis atrodė palaužtas. Mūsų aiškinimai, jog mobilusis telefonas itin kenkia vaikų sveikatai, o kompiuteriniai žaidimai neugdo nei vaizduotės, nei kūrybiškumo jam atrodė tik atsikalbinėjimai. Aplinka rėkė, jog jis neturi svarbiausių dalykų ir todėl yra nepilnavertis. Aš pati jau nebežinojau, ką jam pasakyti ir kaip paguosti, todėl tylėjau... Supratau, jog kažkaip turiu parodyti, kad jį suprantu, bet išlaikyti savo nusistatymą. Šiandieniniai iššūkiai įslenka į šeimos gyvenimą labai tyliai ir nepastebimai, tačiau paliečia vaikus ir sutuoktinių tarpusavio santykius labai giliai. Dažnai klausiu savęs kaip tai pastebėti kuo anksčiau? Šiandienis gyvenimas panašus į bėgimą su kliūtimis – niekada nežinai už kurio kampo jau reiks šokti per kliūtį, todėl randu vienintelį atsakymą, kaip atsilaikyti – tai malda. Kai kartu su vyru pradėjome stengtis skaityti kasdienius liturginius skaitinius ir aptarti Šventojo Rašto tekstus – mūsų akiratis ir aplinkos supratimas visai pasikeitė. Ne veltui ši knyga vadinama Dievo laišku kiekvienam iš mūsų asmeniškai, nes ši knyga – gyva ir kalba man kasdien.

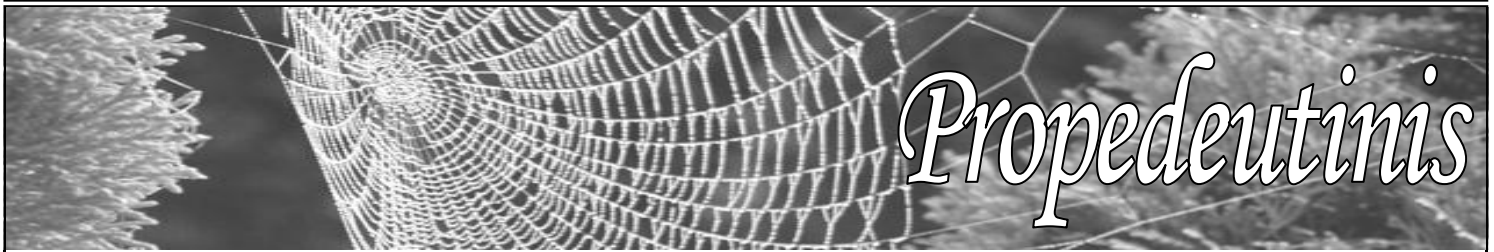
Aptarti Šventojo Rašto tekstai padeda pažinti savo su-tuoktinį – kaip jis suvokia ir priima Dievo Žodį (dažnai daug giliau nei aš pati), kokį Dievą jis juose susitinka. Tuomet tampa aišku, kad keliaujame viena kryptimi ir mūsų šeimos laivas juda kryptingai... Štai vyro patiriami iššūkiai darbe atrodė labai sunkūs – priimtas į įmonę, kad pagerintų visą organizacijos veiklą jis susidūrė su žmonių abejingumu, nesusipratimais su vadovybe – atrodė, jog pakeisti viską labai greitai bus neįmanoma. Štai tuomet mes skaitėme Jėzaus palyginimą apie šeimnininką iškeliavusį svetur ir tarnams palikusį savo talentus – vienam penkis, kitam – du, o trečiam – vieną (Mt 25, 14-30). Štai trečiasis tarnas užkasė talentą, nes bijojo savo šeimninko. Kaip dažnai mes užkasame savo talentus, nes ... bijome, nepasitikime Dievu. Talantas, šioje ištraukoje pinigai, arba kokia nors Dievo man norėta užduotis suteikiama, todėl visuomet reikia drąsos ją įvykdyti. Tokios minties sustiprintas vyras darbe jaučiasi daug ramiau, su-pratęs, jog jo uždavinys dirbti savo darbą, o sėkme pasirū-pins pats Dievas.

Kaip kiekvieno žmogaus gyvenimas pilnas sunku-mų, taip ir kiekvienos šeimos kelias susiduria su iššūkiais ir sunkumais. Advento laikotarpiu norisi žvelgti į Šventą-ją šeimą. Jie taip pat patyrė daug nesupratimo iš kitų – pirmasis sunkumas iškyla, kai Marija turi pasisakyti Juozapui, kad ji laukiasi, nors jie dar negyvena kartu ir pirmas klausimas ką pasakys aplinkiniai? Juozapas atviras Dievo valiai ir nors buvo apsisprendęs kitaip, savo sprendimą keičia sapne išgirdęs raginimą: „nebijok parsivesti į namus savo žmonos Marijos, nes jos vaisius yra iš Šventosios Dvasios. Ji pagimdys sūnų, kuriam tu duosi Jėzaus vardą,

nes jis išgelbės savo tautą iš nuodėmių“ (Mt 1, 20-21). Taigi kiekviena žmona ir kiekvienas vyras gali išgirsti Dievo padaršinimą savo sunkumuose, tik reikia tylos, ramybės ir darnos širdyje. Kūčių vakarą skaitysime apie dar vieną Šventosios šeimos patirtą sunkumą – prisiartino metas gimdyti, o jiems nebuvo vietos užėjoje. Visos poros, kurios turi vaikų, pasakys, jog šis momentas labai jautrus ir sakralus šeimos gyvenime. Tokiu momentu be galo reikia jaukaus saugumo, o Šventoji šeima jo akivaiz-džiai neturi. Jie galėjo pykti ir koneveikti savo Dievą, kodėl jis nepasirūpino, kad Dieviškasis vaikelis galėtų „padoriai ir tinkamai“ ateiti į šį pasaulį. Iš Juozapo ir Ma-rijos dvelkia ramybė, jie nepuola kaltinti vienas kito, kad taip atsitiko (o galėjo, taip ir matau, kaip moteris tokiu atveju kaltintų vyrą, kam iš viso reikėjo kur nors vykti iš namų tokiu metu, o vyras saktų, tai reikėjo tau pasilikti ir pan.). Įprasta manyti, jog šeimą nepaprastai suvienija gražūs ir šilti momentai, o sunkumai gali ir išskirti. Žino-ma, tie laimės patyrimai yra be galo svarbūs, jie teikia drąsos ir tvirtumo. Tačiau sunkumai gali dar labiau suvie-nyti šeimą, jei juos priimsime ne ieškodami kaltų, bet būdami atviri Dievui, Jo kalbėjimui, kuris dažnai būna tylus, bet aiškus.

Todėl norėtusi palinkėti kiekvienai šeimai Kūčių vakarą pajusti tą dievišką ramybę, nesvarbu, kokie sunku-mai bebūtų užgriuvę – materialūs, dvasiniai, santykių ar kt. Šis vakaras gali tapti šventu ir palaimingu visiems... „Nebijokite! Štai aš skelbiu jums didį džiaugsmą, kuris bus visai tautai. Šiandien Dovydo mieste jums gimė Išga-nytojas.“ (Lk 2, 10-11).

Justinas

Pirmoji propedeutinio savaitė

Jau praėjo savaitė nuo tos akimirkos, kai mes, aštuoni jaunuoliai iš skirtingų Lietuvos kampelių, apsisprendę gyvenimą pašvęsti Dievui, įsikūrėme Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos propedeutinio kurso patalpo-

se.

Atvykome rugsėjo 19-ąją. Mus pasitiko ugdytojas diak. Mozė ir vadovas kun. Vaclovas. Netrukus burtai lėmė kambarius, jų sugyventojus, sėdimas vietas koplyčioje, auditorijoje bei valgykloje. Vakare meldėmės iškilmingose seminarijos šv. Mišiose ir dalyvavome kambarių laiminime. Tai – apeiga, kurios metu seminarijos bendruomenė procesijos būdu giedodama giesmes lanko visų kambarius juos smilkydama ir apšlakstydama šventu vandeniu. Taip palaiminami ne tik kambariai, bet ir jų gyventojai, kad visa būtų pavesta Dievo globai. Apeigų pabaigoje visi susirinkome į vidinį kiemelį, kur prie šv. Juozapo skulptūros, kreipėmės litanijos žodžiais į seminarijos globėją ir užtarėją. Taip baigėsi pirmoji mūsų diena naujuose mūsų namuose.

Kitą rytą, pasimeldę koplyčioje ir papusryčiaavę vykome į vargšų valgyklą „Betanija“. Nuo šiol kiekvieną antrą dieną lankysimės joje padėdami darbuotojoms ruošti

bei dalinti maistą benamiams ir sunykiai gyvenantiems. Vakare, jaukioje svečių kambario aplinkoje, šventėme mano 19-ąjį gimtadienį (tiesa, išvakarėse dėl kitą dieną prasidedančių rekolekcijų).

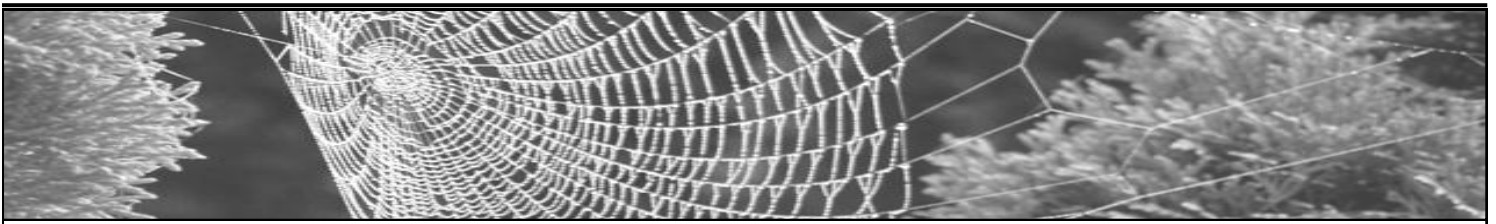
Trečiąją dieną aplankėme Markučių neįgaliųjų dienos centrą. Susipažinome su lankytojais, darbuotojais, darbo sąlygomis.

Pirmadieniais turėsime progą savanoriauti ir artimiau pažinti šiuos žmones. Daugumai ši pažintis su neįgaliaisiais buvo pirmoji, tad grįžę į seminariją galėjo apmąstyti tai, ką pamatėme.

Vakare prasidėjo dviejų dienų rekolekcijos, kurioms vadovavo propedeutinio kurso Dvasios tėvas kun. Rimgaudas. Rekolekcijų metu klausėmės konferencijų, laikėmės tylos ir, žinoma, daug mąstėme. Rekolekcijas užbaigėme seminarijos koplyčioje „Pašaukimo kelio“ stočių apmąstymu. Šias stotis turėjome patys paruošti, įpindami ir savo pašaukimo kelio istorijas.

Rugsėjo 23-ios rytą išvykome į Lietuvos žydų holokausto tragedijos minėjimą. Šią dieną sukako 70 metų nuo žiaurių žudynių Paneriuose. Kartu su Bernardinų bažnyčios vienuoliais bei giesmininkais ir parapijiečiais iškeliavome į piligriminę, maldos žygį, aplankydami Vilniaus vietas, susijusias su šia tragedija, klausydamiesi išgyvenusių žydų užrašytus atsiminimus.

Galiausiai atvykome į Panerius – vietą, paženklintą žiauriu nusikaltimu – 70 000 žydų sunaikinimu. Paneriuose aplenkėme įkurtą nužudytųjų atminties muziejų, dalyvavome oficialiame minėjime, kurio metu kalbėjo Lietuvos ir užsienio politikai, ambasadoriai, dvasininkai, buvo giedamos žydų dainos ir giesmės. Grįžę į seminariją žiūrėjome šiam minėjimui tinkantį filmą. Kad ir kaip keistai beskambėtų šio filmo pavadinimas, ypač tokių žiaurių įvykių minėjimo akivaizdoje, visgi net ir tuomet buvo tikima, kad „Gyvenimas yra gražus“.

Rugsėjo 24-oji įsiamžino mūsų pirmoje savaitėje kaip švaros diena. Kuopėme savo kambarius bei bendro naudojimo patalpas: svečių kambarį, auditoriją, koplyčią, valgyklą, koridorių, seminarijos nulinį ir pirmą aukštus... Neaplenkėme ir savo autobusiuko – jam skyrėme ypatingą dėmesį ir paskutiniąsias jėgas. Vakare, jau su švariuoju transportu, išvykome į Panevėžį, kur Kristaus Karaliaus katedroje po Šv. Mišių vyko šlovinimo bei liudijimų vakaras, skirtas prisiminti Pasaulines Jaunimo dienas Madride, vykusias rugpjūčio mėn. Anot propedeutinio kurso brolių, didžiausio dėmesio susilaukė tokio Justino liudijimas, nes jis liudijo drąsiai, energingai ir svarbiausia – iš širdies (na, kam tos gėlės, iš tiesų kalbėjau tai, ką šv. Dvasia įkvėpė ir tiek). Tuoj po *agapės* (dėl kurios iš tiesų ir vykome :)), keliavome atgal – į namus. Dera pastebėti, jog nei viena išvyka (kokia ji ilga ar trumpa bebūtų) neapsieina be maldų. Iš tiesų, tik Aukščiausiojo globojami džiaugsmingai keliaujame visur, kur Dievo Apvaizda siunčia.

Viešpaties dieną – sekmadienį – turėjome galimybę sudalyvauti neeiliniame įvykyje. Kaišiadorių Kristaus atsimainymo katedroje diak. Mindaugas Grenda buvo išventintas kunigu. Daugumai mūsų kunigystės šventimuose teko dalyvauti pirmą kartą. Iškilmingose šv. Mišiose tapome naujo darbininko pakvietimo darbuotis Kristaus vynuogyne liudytojais. O kokios gi iškilmės be iškilmingų pietų!? Pasveikinę jau kunigą Mindaugą, kartu su kitais šventės dalyviais mėgavomės vaisėmis. Pasištinę išvykome pasižvalgyti po Kaišiadorių vyskupiją. Aplankėme Žaslių bažnyčią, susipažinome su jos istorija ir grožėjomės nuostabiu vaizdu į ežerą. Vėliau, Guronų Rožinio parke lankydami mažas koplytėles sukalbėjome rožinį, dėkodami Dievui už naują kunigą. Grįždami pakeliui stabtelėjome Betliejaus seserų vienuolyne Paporčiuose, kur kartu klausėmės seselių giedamos Vakari-

nės maldos. Pritarti mums buvo per sunku dėl gerklės ir ausų subtilybių, tad jungėmės į maldą širdimis. Po maldos trumpai pasikalbėjome su šio vienuolyno vyresniąja, mieliai atsakinėjančia į mūsų klausimus. Pavargę, bet kupini išpūdžių, grįžome į seminariją, kur it mama su garuojančiais puodais, laukė mylimas vadovas Vaclovas.

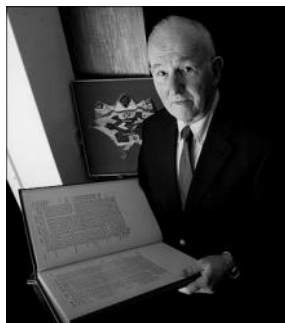
Štai taip prabėgo pirmoji mūsų savaitė – nauja, kupina išpūdžių ir labai greita. Tik spėk suktis...

Baigdamas, noriu padėkoti seminarijos bendruomenei už šiltą priėmimą į naujuosius namus, prie kurių jau spėjome prisirišti.

Bibliniai apmąstymai

Jacob Neusner (gimęs liepos 28, 1932) yra Amerikos judaizmo tyrinėtojas, gyvenantis Rhinebeck, New York.

Mieli skaitytojai, pateikiame šio autoriaus veikalo „Rabinas kalbasi su Jėzumi“ ištrauką:

Tarp kitko, kiek visame tame Toros?

Todėl kas pažeistų bent vieną iš mažiausių paliepimų ir taip elgtis mokytų žmones, tas bus vadinamas mažiausiu dangaus karalystėje. O kas juos vykdys ir jų mokys, bus vadinamas didžiu dangaus karalystėje. Taigi sakau jums: jeigu teismu neviršysite Rašto aiškintojų ir fariziejų – neįeisite į dangaus karalystę (Mt 5, 19-20).

Kitą rytą pusryčių metu turėjome galimybę pabendrauti. Jėzus planavo tą dieną apšviesti kaimą. Sėdėdami pavėsyje po figmedžiu, žvelgiame į Galilėją, kuri skendo rytmečio šviesoje. Mokytojas buvo susimąstęs.

- Taigi netrukus išėini? – paklausiau Jo.
- Taip – patvirtino. – Jau netrukus.
- Kas po to?
- Vienas Dievas žino.
- Jeruzalė?
- Jeruzalė.

Jeruzale, Jeruzale! Tu žudai pranašus ir užmuši akmenimis tuos, kurie pas tave siųsti. Kiek kartų norėjau surinkti tavo vaikus, kaip višta surenka savo viščiukus po sparnais, o tu nenorėjai! Štai jūsų namai bus jums palikti tušti. Taigi aš jums sakau: nuo dabar jus manęs nebematysite, kol netarsite: Garbė tam, kuris ateina Viešpaties vardu! (Mt 23, 37-39).

- Ar galime dar trumpai pabendrauti?
- Be abejo.

Tylėjau, o paskui, žiūrėdamas jam tiesiai į akis, pasakiau: Gerbiu Tave; nenoriu, kad sakytų apie mane: *Niekur pranašas nebūna be pagarbos, nebent savo tėviškėje ir savo namuose. Dėl jų netikėjimo (...)* (Mt 13, 57-58). Gerbiu Tave, tačiau tai ne mano „netikėjimas“ yra priežastis, kad neisiu paskui tave. Tačiau tikiu į tai, kas parašyta Toroje. Tikrai, negaliu eiti su tavimi ir tavo mokiniais į Jeruzalę. Norėčiau tau paaiškinti, kodėl tai neįmanoma. Ar norėtum mane išklausyti?

Sakyk, prašau – atsakė su kantrumu.

Sunku man suprasti, ką turi bendro tavo skelbimas su tuo, ko moko Tora. Nekalbu apie tai, kad tai ką skelbi remia

Tora. Kartais taip yra; tačiau dauguma tavo skelbimų sunkiai dera su tuo, kas yra Toroje.

Pavyzdžiui?

Pavyzdžiui, Mozė sako mums, kad turime suburti teisingą valdžią, įvesti sąžiningus įstatymus. Nori, kad mes surastume (...) *visoje tautoje pajėgių vyrų – vyrų, bijančių Dievo, patikimų ir sąžiningų* (Iš 18, 21), kad valdytume ir teistume tautą. Mozė taip pat sako, kaip turėtume elgtis ginčiuose, kontraversijose ir barniuose tarp žmonių: *Jeigu du [žmonės] susivaidytų ir vienas jų taip užgautų kitą akmeniu ar kumščiu (...)* (Iš 21, 18); *Jei savininkas primuštų savo vergą ar vergę (...)* (Iš 21, 20); *Jei jautis subadytų mirtinai vyrą ar moterį [taip, kad subadytas] mirs (...)* (Iš 21, 28) ir taip toliau, ir taip toliau.

Mokytojau – tęsiau – norėjau išgirsti ir klausiau, bet niekas man neatsakė, kaip šioje karalystėje, apie kurią Tu skelbi, kad yra jau arti, šiais reikalavimais turėtume gyventi. Dauguma žmonių mano, kad tavo tylėjimas yra labai iškalbinga pasiuntinybė.

O kokia tai pasiuntinybė? – Jėzus norėjo žinoti.

Kad yra čia ir dabar.

Argi nesakiau: „Kas pažeistų bent vieną iš mažiausių paliepimų ir taip elgtis mokytų žmones, tas bus vadinamas mažiausiu dangaus karalystėje. O kas juos vykdys ir jų mokys, bus vadinamas didžiu dangaus karalystėje. Taigi sakau jums: jeigu teismu neviršysite Rašto aiškintojų ir fariziejų – neįeisite į dangaus karalystę“?

Tad viskas priklauso nuo dangaus karalystės – atsakau – o ji yra visada būsimame laike. Turiu vykdyti šiuos paliepimus ir mokyti apie juos taip, kad būčiau didis „dangaus karalystėje“. Noriu, kad mano veiksmai būtų labiau teisingi negu Rašto aiškintojų ir fariziejų veiksmai, kad galėčiau įeiti į dangaus karalystę. Tačiau ką reiškia čia-ir-dabar?

Ar tu pats – klausia manęs Jėzus – meldiesi kaip mokau: „Tėve mūsų, kuris esi danguje, teesie šventas tavo vardas! Teateinie tavo karalystę; teesie tavo valia kaip danguje, taip ir žemėje (...)" (Mt 6,9-10)?

Tai tiesa, tuos pačius žodžius kartojame tris kartus per dieną savo maldose: Tegul Jo karalystė viešpatauja, tegul Jo valia išsipildo...“.

...tad – įsiminė man Mokytojas – mes visi, visas Izraelis, laukiame dangaus karalystės.

Tai tiesa.

Argi nemokau, kad turime pasitikėti Dievu ir nesirūpinti tuo, ką valgysime, gersime, ar apsirengsime? „Jūs pirmiausia ieškokite Dievo karalystės ir jo teisumo, o visa tai bus jums pridėta. Taigi nesirūpinkite rytdiena, nes rytoj patis pasirūpins savimi. Kiekvienai dienai gana savo vargo“ (Mt 6,33-34). Ar dangaus karalystė tau yra kažkas nesuprantamo, jeigu tavo atspara yra pasitikėjimas Dievu?

Tokios laikysenos yra fariziejai. Jeigu galėtume pažvelgti į ateitį, atrastume ją daugelyje jų pasakymų.

Tai tiesa; fariziejų mokytojas, ateinančio amžiaus, turėjo pasakyti tą patį, naudodamas labai panašius žodžius:

Rabinas Eliezeris Didysis teigia: Kas nors turėdamas kišenėje duonos klausia: Ką valgysiu rytoj? Toks žmogus yra mažo tikėjimo“.

Tai atitinka tai, ką pasakė rabinas Eleazaras: „Kokia yra prasmė to, kas parašyta: Kas gi nepaisytų kuklios pradžios akimirkos? (Zch 4,10). Dėl kokios priežasties teisingo stalo bus apiplėštas ateinančiame amžiuje? To priežastis – jų ypatingas mažadvasiškumas, nes netikėjo į Šventąjį, kuris tebūnie Palaimintas“ (Babilonijos Talmudas, Sotas 48B traktatas).

– Tačiau – pridūriau – čia ir dabar esu prieš pasirinkimą. Nori, kad pasirinkčiau: eiti paskui Tave į Jeruzalę arba likti namuose.

– Tai tiesa – patvirtino Jėzus – gali ateiti, jei norėsi.

– Jeigu manyčiau, kad Dievo karalystė yra arti, ateičiau. Tačiau taip nemanau, todėl neateisiu. Tu vis dėlto eini?

– Taip.

– Tu pasakei.

– Aš pasakiau.

Kadangi, praleidau daug ką, ką sakė anksčiau, Jėzus pakartojo keletą mokymų, kuriuos skelbė įvairiuose Galilėjos vietose, pavyzdžiui:

Keliaukite ir apsakykite Jonui, ką čia girdite ir matote: aklieji praregi, raišieji vaikščioja, raupsuotieji apvalomi, kurtieji girdi, mirusieji prikeliami, vargdieniams skelbiama geroji naujiena (Mt 11, 4-5).

Iš tiesų sakau jums: daugel pranašų ir teisiųjų troško išvysti, ką jūs matote, bet neišvydo, ir išgirsti, ką jūs girdite, bet neišgirdo (Mt 13, 17).

Štai mes viską palikome ir sekame paskui tave. Kas mums bus už tai? (...). Pasaulio atgimime, kai Žmogaus Sūnus sėdės savo šlovės soste, jūs, mano sekėjai, irgi sėdėsite dvylikoje sostų, teisdami dvylika Izraelio giminių. Ir kiekvienas, kas paliko namus, brolius, seseris, tėvą, motiną, vaikus, dirvas dėl manęs, gaus šimteriopai ir paveldės amžinąjį gyvenimą. (Mt 19, 27-29).

– Tai jau netrukus.

– Taip, netrukus.

– O kas, jeigu tai neįvyks?

Tyla. Labai ilga tylą.

– Kas tada bus? – neatlyžau.

– Vienas Dievas težino, – atsakė Jėzus, tada pakilo ir nuėjo.

Žvelgiau į jį, kaip tolsta, ir kaip iš visų pusių jį supa mokiniai. Dabar buvau tikras, kad jis teisus. Jie turėjo sekti paskui jį į Jeruzalę. Tikėjo.

Aš ne.

Sušukau pavymui:

– Eik ramybėje – *Lech be-šalom!*

Linkėjau jam gero, bet grįžau namo.

Nenusivylęs, nors, aišku, su tam tikru gailėsčiu pažvelgiau į namus. Ten laukė mano žmona, vaikai, mano šuo, kuris nori su manimi žaisti, mano sodo augalai, kurie laukia, kol juos palaistysiu – viskas mano. Ten buvo mano darbas ir poilsis, mano užduotis, pašaukimas – tas vienintelis, ir joks kitas. Čia – mano atsakomybė – vieta, kurioje Dievas

nori mane matyti palaikydamas gyvybę, ją laimindamas čia-ir-dabar esančiuose namuose, šeimoje, bendruomenėje ir visuomenėje.

Nors liūdino mane tai, kas turėjo įvykti, ko jam visiškai nelinkėjau, bet negalėčiau dalintis su juo ta lemtimi ir priimti jo tikėjimo nei jo mirties nei (net jei tai ir įvyktų) pergalės prieš mirtį valandą. Ne todėl, kad nebūčiau įsitikinęs jo kaip žmogaus garbingumu ar kai kurių jo pamokymų išmintimi. Visų pirma todėl, kad iš jo lūpų negirdėjau to, ko Tora man liepė laikytis. Jo tora stokojo pagrindinio dalyko, išdėstyto Toroje. Taigi, netgi norint parodyti gerą valią, nebuvo prasmės patvirtinti to viso jo mokyimo, kuris buvo tikras taip pat ir pagal Mozės Torą.

Tora man atskleidė Dievo karalystės reikalus, tuos, kuriuos Jėzus apleido, mokydamas mane dalykų, kurių Toroje nebuvo. Dievo viešpatavimo aprašymas nukreipė mano žvilgsnį aukštai į dangų. Vis dėlto gyvenau ir toliau gyvenu čia ir dabar, apsuptas badančių gyvulių ir besipykstančių šeimų. Dangaus karalystė gal ir ateis, gal ir greitai, bet kol turime Torą, ji mums aiškina, ką reiškia gyventi Dievo karalystėje – čia ir dabar.

Daugelis tų dalykų, kuriuos Jėzus turėjo pasakyti apie Dangaus karalystę buvo susiję su dalykais, kurie pamiršti ir Toroje, pavyzdžiui – kas į tą karalystę įžengs, o kas ne. Kada ji ateis, ir, aišku, kokią padėtį Jėzus užims joje. Jokios iš tų žinių Tora man neatskleidė ir, būsiu atviras, jai nėra jokio pagrindo to daryti.

Ar Dievo karalystė gali ateiti greitai, mūsų dienomis, čia, kur esame? Tora ne tik teigiamai atsako į šį klausimą, bet ir parodo, kaip tai vyksta. Tiksliau sakant – tai jos tikslas. Taigi, ar turėčiau laukti Dievo karalystės? Žinoma, kad turėčiau, bet laukdamas turiu nudirbti tam tikrus darbus.

Maža to, visi turime darbų – ir turime juos nudirbti bendrai. Jėzus ir jo mokiniai nuėjo savo keliu, greta pagrindinės Izraelio gyvenimo tėkmės. Ir kaip ir tada, taip ir dabar galvoju, kad Izraelis buvo teisus juos išleisdamas. Nes jų nešama žinia, bent jau pagal Matą, buvo skirta vienetams, o Tora kalbėjo mums visiems. Palik savo namus ir sek manimi; atiduok viską, ką turi, ir sek paskui mane; pasiimk savo kryžių ir sek paskui mane – bet kas gi nutiks namams, šeimai, visuomenei ir jos tvarkai, kurią Tora liepė Izraeliui sukurti?

Seniai, seniai, toli nuo čia, Dievas pašaukė tautą – šventą, stiprią tautą egzistuoti. Dievas tą tautą surišo sandoriu, Torą pateikdamas kaip sutarties sąlygas, mūsų kūne įspausdamas tikrą sandorio ženklą. Jėzaus pamokymuose nebuvo nieko apie sandorį, Izraelį, viso Izraelio – visų įsipareigojimą, tuo tarpu viskas, ką jis sakė, buvo apie mane, o ne apie mus, apie išvykimą, o ne pasilikimą, apie staigų posūkį, bet ne apie ilgalaikę būseną.

„O kas, – staiga pamaniau – jei jis teisus? Jei Dangaus karalystė nėra tolimesnė, bet ateis «netrukus»“?

Ką gi, jis buvo teisus, ar ne? „Nesirūpinkite pernelyg rytojumi, nes rytojūs pats savimi pasirūpins. Dienai pakanka savo vargų“ – tai Toroje giliai išsaknijusi žinia, kalbanti apie badančius gyvulius ir besipykstančius žmones. Jeigu jis, vis dėlto, teisus, tada Dangaus karalystė bus čia, ir visi jo minimi dalykai įvyks.

Bet jei klysta, kas atsitiks tuomet? Suskaldytos šeimos – kam tai? Apleisti kaimai – kam tai? Ir ką darysime tada, jei gyvuliai bado, o žmonės kovoja tarpusavy?

Mano argumentai nesupriešina praktiškų dalykų su dangiškaisiais. Jie susiję su dviem sampratom, pagal kurias galima kurti dangų žemėje. Tora mane išmokino, kaip sukurti Garbingai gimusiųjų karalystę ir Šventąją tautą. Joje kalbama apie Dievo karalystę. Bet taip pat kalbama apie badančius gyvulius ir nuviltą pasitikėjimą – Dievo karalystėje tikri žmonės gyvena tikru gyvenimu. Tora juos mokina, kaip tą karalystę sukurti ten, kur jie gyvena, pagal tai, kokie jie yra.

Jokie Jėzaus man pasakyti žodžiai apie Dievo karalystę neliudija, kad galime laikytis Toros ten, kur esame, ir tuo būdu kurti Garbingai gimusiųjų karalystę ir Šventąją tautą. Jie liudija apie Dangų, bet ne apie žemę; jo įstatymai sukurti jo laikui ir vietai, jo jungas saldus, o našta lengva – bet ten, viršuje. Vis dėlto aš žengiu žemės keliu. Einu namo. Jėzus mane kviečia, bet aš esu mūsų dalis. Jis man sako, kad palikčiau namus ir šeimą, bet Dievas Sinajuje mums pasakė, kad nėra Dievo karalystės be namų ir šeimos, be kaimo, be visuomenės, žemės ir tautos. Dievo karalystė bus čia, žemėje, tarp Dievo tautos, ir kiekvienas žmogus gali tapti Dievo tautos – Izraelio, narys.

Eidamas namo mačiau tą kalną, kurio viršūnėje pirmą kartą pamačiau Jėzų, apsupatą sėdinčių mokinių. Stovėdamas jo papėdėje galvojau apie Mozę viršūnėje, kalbantį Dievo vardu – ir nors tai vyko taip seniai, jo žodžius girdime kasdien.

Girdėjau ir Jėzaus žodžius: „Palaiminti turintys vargdienio dvasių: jų yra dangaus karalystė. Palaiminti liūdinčiai: jie bus paguosti. Palaiminti romieji: jie paveldės žemę. Palaiminti alkstantys ir trokštantys teisumo: jie bus pasotinti. Palaiminti gailestingieji: jie susilauks gailestingumo. Palaiminti tyraširdžiai: jie regės Dievą. Palaiminti taikdariai: jie bus vadinami Dievo vaikais.“ (Mt 5,3-9).

Bet kas gi sklido iš apačios, kur stovėjau?

„Kai Jėzus baigė tas kalbas, minios stebėjosi jo mokslu, nes jis mokė ne kaip jų Rašto aiškintojai, bet kaip turintys galią“ (Mt 7,28-29).

O antrasis kalnas?

„Aš esu [Hašemas], tavo Dievas, kuris išvedžiau tave iš Egipto žemės, iš vergijos namų. Neturėsi kitų dievų, tik tai mane. Nedirbsi sau drožinio nei jokio paveikslu, panašaus į tai, kas yra aukštai danguje, čia, žemėje, ir vandenyse po žeme. Nesilenksi jiems ir negarbinsi jų, nes aš, [Hašemas], tavo Dievas, esu pavydulingas Dievas, skiriantis bausmę vaikams už tėvų kaltę iki trečios ir ketvirtos kartos tų, kurie mane atmeta, bet rodantis ištikimą meilę iki tūkstantosios kartos tiems, kurie mane myli ir laikosi mano įsakymų“ (Iš 20,2-6).

Mozė, stovėdamas ant kalno, pasakė daug daugiau. Jis žmonėms kalbėjo kaip suburti tautą, kaip tvarkyti kasdienius reikalus, kaip garbinti Dievą ir Jam tarnauti, kokiu būdu Jis jiems suteiks Šventąją Žemę ir kaip turintys ją dirbti – viską, ką turėjo žinoti, kad sukurtų karalystę, Dievo karalystę, vadovaujamą Dievo per pranašą Mozę.

„Koks buvo tada jų atsakymas, ir mano atsakymas šiandien?“ – paklausiau pats savęs, kai vienas kalnas man

priminė kitą. Prisiminiau Toros sakinį:

„Mozė atėjo ir pakartotojo žmonėms visus Viešpaties žodžius ir įsakus. Visi žmonės vienu balsu atsakė, tardami: „Vykdydysime visa, ką Viešpats pasakė“ (Iš 24,3).

Tai ne viskas, buvo ir kitų klausimų, dėl kurių Galilėjos kalnas taip nutolo nuo Sinajaus. Bet kalbėti apie tai reikėtų vėl ir vėl kartotis. Be to, jau priėjau namus, o buvo penktadienis. Saulė leidosi, Jėzus jau tikriausiai artėjo link Jeruzalės. Svarsčiau, ką jis padarė žodžiams, kuriuos netrukus visi išstarysime, laimindami vyną:

„Todėl izraelitai laikysis šabo, švęsdami šabą per visas savo kartas kaip amžiną Sandorą. Amžinai jis bus ženklas tarp manęs ir izraelitų, nes per šešias dienas Viešpats padarė dangų ir žemę, o septintąją dieną atsikvėpė ir ilsėjosi“ (Iš 31,16-17).

Per visas kartas – amžina sandora – amžinas ženklas: ką bendro Sinajus turi su Galilėja? Sandora tęsiasi.

Taigi, jis žengė savuoju keliu, o aš savuoju. Iš tiesų – apibendrinau savo svarstymus – ginčas nelengvas, kai viena šalis kalba apie rytojų, kita – apie šiandieną. Ar to Galilėjos kalno žinia išsipildė artimajame rytojuje – ne man spręsti. Bet ir tada žinojau ir dabar žinau, kad liepiantysis Sinajaus balsas sklido per amžius, jį girdėjo ir girdės visur, kur yra amžinasis Izraelis. „Vykdydysime visa, ką Viešpats pasakė“; stengiamės tai vykdyti Dievo karalystėje čia ir dabar. Kas septynias dienas ateinantis šabas leidžia mums pajusti karalystę, o šešios darbo dienos – mūsų bendrą darbą, mūsų bendrą poilsį, mūsų – amžinojo Izraelio, pašaukto būti ir kurti Garbingai gimusiųjų karalystę ir Šventąją tautą.

Taigi, stengiamės stoti akistaton su iššūkiu virtusiu kaltinimu ir jį priimti:

„Vargas jums, veidmainiai Rašto aiškintojai ir farizėjai! Jūs keliate per jūrą ir sausumą, kad laimėtumėte vieną naujatikį, o kai toks atsiranda, jūs padarote iš jo pragaro vaiką, dvigubai blogesnį už jus pačius“ (Mt 23,15).

Atsakydami kartoju tai, ką Dievas mums pasakė Dekalogo pradžioje – teiginį, kurį, įdomiausia, Moto Evangelijos Jėzus kiekvieną kartą, kalbėdamas apie Dešimt Dievo įsakymų, nutyli:

„Aš esu [Hašemas], tavo Dievas, kuris išvedžiau tave iš Egipto žemės, iš vergijos namų“ (Iš, 20,2).

Tai paaiškina, kodėl, jeigu būčiau ten, tarp pirmųjų, kurie girdėjo šio pasaulio pamokas – torą mažąją „t“ – nusakytas kaip Mesijo lūkesčio dalį, turėčiau kitokią nuomonę. Jei girdėčiau tai, ką sako Jėzus, turėčiau rimtų priežasčių netapti vienu jo mokinių. Dėl tų pačių priežasčių nesu juo ir šiandien.

Trumpai sakant, todėl, kad Jėzus vienodai dažnai kreipiasi į pavienius asmenis kaip ir į grupę. Bet dar nuo Sinajaus laikų Tora visada buvo skirta grupei.

Pašaukimas „Neturėsi kitų dievų, tik tai mane“ (Iš 20,3) skirtas ne pavieniams asmenims, bet mums – amžinajam Izraeliui.

Ir mūsų – amžinojo Izraelio – atsakymas skamba: „Vykdydysime visa, ką Viešpats pasakė“ (Iš 24,3).

Netikiu, kad Dievas norėtų, kad būtų kitaip.

DVASINGUMAS

Jn 1, 1-18

*Pradžioje buvo Žodis. Tas Žodis buvo pas Dievą,
ir Žodis buvo Dievas. Jis pradžioje buvo pas Dievą.*

*Visa per jį atsirado, ir be jo neatsirado nieko,
kas tik yra atsiradę. Jame buvo gyvybė,
ir ta gyvybė buvo žmonių šviesa. Šviesa spindi tamsoje,
ir tamsa jos neužgožė. Buvo Dievo siųstas žmogus, vardu Jonas.*

*Jis atėjo kaip liudytojas, kad paliudytų šviesą
ir kad visi per jį įtikėtų. Jis pats nebuvo šviesa,
bet turėjo liudyti apie šviesą. Buvo tikroji šviesa,*

kuri apšviečia kiekvieną žmogų, ir ji atėjo į šį pasaulį.

*Jis buvo pasaulyje, ir pasaulis per jį atsiradęs,
bet pasaulis jo nepažino. Pas savuosius atėjo,
o savieji jo nepriėmė. Visiems, kurie jį priėmė,*

*jis davė galią tapti Dievo vaikais – tiems, kurie tiki jo vardą,
kurie ne iš kraujo ir ne iš kūno norų
ir ne iš vyro norų, bet iš Dievo užgimę.*

*Tas Žodis tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų;
mes regėjome jo šlovę – šlovę Tėvo viengimio Sūnaus,
pilno malonės ir tiesos. Jonas apie jį liudija ir šaukia:
„Čia tasai, apie kurį aš kalbėjau; tas, kuris paskui mane ateis,
pirmiau už mane yra buvęs, nes jis už mane pirmesnis“.*

*Tikrai, iš jo pilnatvės visi mes esame gavę
malonę po malonės. Kaip Įstatymas duotas per Mozę,
taip tiesa ir malonė atėjo per Jėzų Kristų.*

*Dievo niekas niekada nėra matęs, tiktai viengimis Sūnus – Dievas,
Tėvo prieglobstyje esantis, mums jį atskleidė.*

Kūdikėlio Jėzaus
Pranciškus N. FJ

Jn 1, 1-18 Meditacija

Pradžioje buvo Žodis, tas Žodis buvo pas Dievą, ir tas Žodis buvo Dievas. Apie kokį Žodį čia kalbama? Tai Žodis, kurio jokio žmogaus lūpos niekada neištarė ir neištars, Žodis, kurio jokio žmogaus ausys niekada negirdėjo ir neišgirs. Tai neištariamas Žodis, nors ir tariamas visą amžinybę, tariamas Tėvo. Ne lūpomis tariamas, ir ne ausimis girdimas. Tariamas *Dievo gelmėmis*, Dievo širdimi, girdimas ir suprantamas tik *Dievo gelmėmis* ir širdimi. Šitas Žodis pats yra Dievas. *Per Jį visa yra atsiradę*. Visa, kas egzistuoja, atsirado per šį prasmės ir meilės Žodį, kurį tegali tarti tik Dievas, kurį gali girdėti tik Dievas, kurį ir suprasti gali tik Dievas. Tame Žodyje, ne taip, kaip mūsų žodžiuose, kurie suskamba, nuaidi ir nutyla, – tame Žodyje *buvo gyvybė, ir toji gyvybė buvo žmonių šviesa*. Tai gyvybė, kuri yra šviesa, gyvybė, kuri atveria mūsų akims prasmę. Tai ne šiaip kokia gyvybė – tarakono ar musės, nors jau ir tarakonas ar musė yra nuostabūs, kai įsisiūri į juos. Vien tuo, kad jie gyvi, jie yra nuostabesni už žvaigždynus. O ką jau kalbėti apie dvasinę gyvybę... Ji gali pažinti tiesą, kuri gali mylėti – gėrį mylėti... *Toji gyvybė yra žmonių šviesa*. Toji gyvybė teikia prasmę, nuskaidrina mus, apšviečia mus – kaip toji šviesa, kuri spindi tamsoje, ir kurios tamsa negali užgožti. Tai prasmės šviesa, kurios negali užgožti beprasmybės ir absurdo tamsa. Pasaulis skendi baimės tamsoje, beprasmybėje ir absurde, ir jeigu jis nepriima šitos šviesos, kuri atėjo į pasaulį, tikrosios šviesos, kuri apšviečia kiekvieną žmogų, tada jis ir lieka mirties glėbyje – tamsoje, absurde ir beprasmybėje. Tačiau kiekvienas, kuris priima šią šviesą, atėjusią į mūsų pasaulį, ir per kurią pasaulis atsirado, kiekvienas toks žmogus pats tampa šviesa.

Pirmasis, kuris liudijo apie šviesą, nors pats ir nebuvo šviesa, buvo Jonas. Jis yra Izaijo pranašystės išsipildymas: *klausykis, jau šūkauja tavo žvalgai, visi drauge džiūgauja, nes jie akivaizdžiai mato, jog Viešpats į Sioną grįžta*. Jonas yra tasai žvalgas, kuris stebėjo, žvelgė, tykojo, kada suspindės pirmieji patekančios Teisingumo Saulės spinduliai. Ir jis mums visiems džiaugsmingai sušuko: *diena jau arti, naktis jau traukiasi*, ateina prasmė ir džiaugsmas, ateina gyvybė.

Kad galėtume išvelgti šią prasmę, šią šviesą, turime plačiai atmerkti savo širdies akis. Jos tėra atveriamos tik tikėjimu. Tik tikėjimu mes galime Jį priimti, o kartu

su Juo – ir galią tapti Dievo vaikais, tapti Šviesos vaikais, tapti prasmės, protingumo, meilės vaikais. Ta galia suteikiama tiems, kurie tiki Jo vardą, kurie ne iš kraujo, ne iš kūno norų, ir ne iš vyro norų, ne iš šio pasaulio antrinių priežasčių, bet iš Dievo užgimę. Tiems, kurie yra paliesti šios Šviesos, ateinančios į pasaulį, teikiančios prasmę, teikiančios gyvybę, teikiančios tvarką, protingumą ir tikslą...

Tas Žodis tapo kūnu, tapo vienu iš mūsų, ir gyveno tarp mūsų. Ne tik gyveno, ne tik tapo – Jis tebegyvena, Jis tebėra tarp mūsų – štai Aš Esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos, iki laikų pabaigos – savo šventčiausiuoju Kūnu, mūsų tarpe – kad galėtume regėti Jo šlovę, šlovę Tėvo viengimio Sūnaus, pilno malonės ir tiesos, šlovę, kuri yra Šventoji Dvasia, pridengusi savo šešėliu skaisčiausiąją ir tyriausiąją Dievo Motiną, šlovę, kuri spindi malone, kuri spindi tiesa, kuri apšviečia kiekvieną, žvelgiantį į Betliejaus Kūdikėlį, kuris yra Dievas, kuris yra Šviesa ir Prasmė.

Tikrai iš Jo pilnatvės visi mes esame gavę malonę po malonės. Įstatymas buvo duotas per Mozę... Įstatymas buvo kaip Jonas Krikštytojas, skelbiantis, kad ateina Šviesa, nors jis pats ir nebuvo šviesa... Įstatymas tik skelbia apie malonės ir tiesos pilnatvę, kuri įvyksta per Jėzų Kristų. Dievo niekas niekada nėra matęs, nes Dievas yra Žodis, ir tik Dievas gali girdėti, suprasti ir ištarti – matyti – šį Žodį. Todėl tiktai viengimis Sūnus, Dievas, patsai Žodis, Tėvo prieglobstyje, Tėvo gelmėse, Tėvo iščiose esantis, mums Jį apreiškė, kad nebebijotume, kaip visas pasaulis, kad nebeklaidžiotume tamsybėse, beprasmybės ir absurdo tamsybėse, bet kad regėtume Jį tokį, koks Jis yra, ir todėl būtume panašūs į Jį, jau dabar. Kokia nepaprasta dovana – tikėjimas, kuriuo vieninteliu galima atpažinti Tą, kurio pasaulis nepažino, Tą, kurio savieji nepažino, nors pasaulis per jį atsiradęs, nors Dievo tauta yra Juo išsirinkta. Visi mes esame Jo sukurti. Tai toks nuostabus dalykas, ir jo niekada iki galo nesuvoksime. O dar nuostabesnis dalykas yra tai, kad sukurtasis pasaulis, sukurtoji gyvybė, nusigręžusi nuo savo Šaltinio ir todėl panirusi į beprasmybės ir absurdo tamsą, į mirties gelmes, Šviesai ateinant į tas mirties ir tamsybių gelmes, tampa išgelbėta, atpirkta, vėl nušviesta ir įprasminta. Šią stebuklą suprasti yra dar sunkiau negu mūsų sukūrimo stebuklą.

Kadangi mes pernelyg gerai žinome ir savo, ir kitų nuodėmes, savo ir kitų silpnybes, niekšišumą, tamsą, kadangi esame nuolat gundomi tamsybių netikėti prasme, netikėti meile, netikėti tiesa, nes aplinkui tiek melo, beprasmybės ir smurto, vis dėlto savo tikėjimu mes nugaliame tamsą, nes būtent tas tikėjimas ir yra šviesa, spindinti mūsų širdyse, mūsų gyvenimuose. Tam reikia tik vieno, labai paprasto dalyko – išdrįsti patikėti, kad nepaisant viso to blogio, kurį matome savyje ir kituose, tamsa negali užgožti šviesos, kad toji šviesa atėjo į mūsų pasaulį, į mūsų širdis, ir kad niekas jos negali užgesinti. Todėl į Kūdikėlį Jėzų žvelkime ne tik žmogaus akimis, bet ir savo dieviškuoju tikėjimu, kad išvelgtume Žodį, tapusį kūnu, išvelgtume šviesą, išvelgtume prasmę ir viltį.